

TÄÄLLÄ INSPIRAATIO
ON LUONNONVOIMA

IR

IN

P

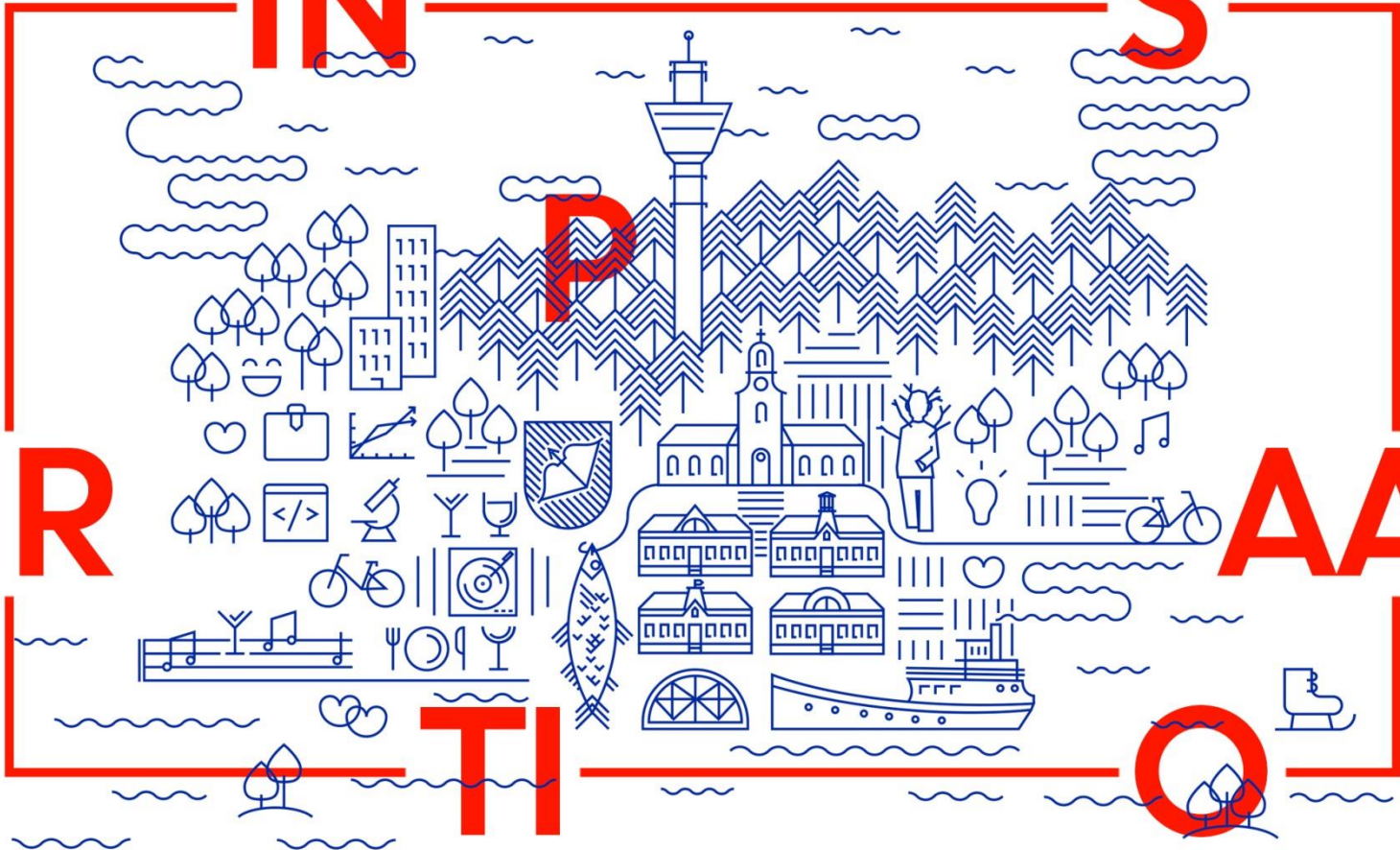
S

KUOPIO

AA

TI

O

Kuopion paikallisia kirjauksia

LOPS-tuunaamo 4.11.2020

Yhteisten osien paikallisia kirjauksia

- Yhteisen osan käsittely aloitettiin 5/2019.
- Työ valmistuu 11/2020.
- Asioita on käsitelty:
  - LOPS-hankkeen kokouksissa
    - Sovittiin lukiokohtaiset vastualueet.
  - rehtoreiden ja apulaisrehtoreiden työpajoissa
  - kouluittain opettajakunnan kanssa
  - opiskelijoiden tapaamisissa (sekä kyselyin)
  - huoltajien kanssa (kysely, keskustelutilaisuutta ei ole voitu toteuttaa)

Yhteisten osien paikallisia kirjauksia

- **2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta**
  - yhteinen paikallinen kirjaus
  - tarvittaessa lukiokohtaiset kirjaukset (mm. erityinen koulutustehtävä)
- **3. Opetuksen toteuttaminen**
  - yhteinen paikallinen kirjaus **sekä**
  - 3.4 Toimintakulttuuri
    - lukiokohtaiset tarkennukset yhteisen paikallisen kirjauksen lisäksi
- **4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen**
  - yhteinen paikallinen kirjaus

Yhteisten osien paikallisia kirjauksia

- **5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi**
  - yhteinen paikallinen kirjaus mm.
    - arviointikulttuuri
    - itsenäisesti suoritettavat opinnot
    - opinnoissa edistymisen seuranta
    - hyväksytyjen ja hylättyjen arvosanojen uusimisen periaatteet

Moduuleista opintojaksoja

- LOPS-perusteissa oppiaineiden oppimäärän rakentumisen pienin yksikkö on moduuli.
- Paikallisessa opetussuunnitelmassa moduuleista rakennetaan opintojaksoja.
- Yksi opintojakso voi sisältää yhden tai useamman oppiaineen moduuleja.
- Opinnot arvioidaan opintojaksoittain.
- Monen oppiaineen moduuleja sisältävästä opintojaksosta annetaan jokaisesta aineesta oma arvosana.

Miten opintojakso rakennetaan?

- Kasvaakseen opintojaksoksi **moduuli tarvitsee ympärilleen aika monta asiaa**. Yksinään se on kuin piha ilman sadettajaa tai samean lammen viimeinen särki tai IKEAn lipasto ilman kokoamisohjetta – no, yksinään moduuli ei siis ole vielä mitään tai ainakin siltä puuttuu paljon.
- **Paikallisessa LOPS-prosessissa moduuleihin lisätään LOPS-perusteissa vaaditut ainekset** ja ne kasvatetaan opettajan ja opiskelijan työkaluiksi, oppimisprosessin selkärangaksi.
- Kuopiossa kaikki moduulit muutetaan aluksi suoraan opintojaksoiksi – jatkossa valmiista opintojaksoista rakennellaan laajempia opintokokonaisuuksia.

Moduuleista opintojaksoja

- Miten moduulista tehdään opintojakso?
  - Tarkennetaan tarvittaessa **opintojakson tavoitteet.**
  - Tarkennetaan tarvittaessa **opintojakson keskeiset sisällöt.**
  - Kuvataan **laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteiden toteutuminen opintojaksossa.**
    - Oppiaineen kohdalla kuvataan yleisesti laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteiden toteutuminen oppiaineessa.
    - Opintojaksotasolla **konkretisoidaan opintojakson sisältöihin keskeisimmin liittyvät laaja-alaisen osaamisen osa-alueet.**
  - Paikallisessa työssä olennaisinta on aluksi miettiä, **miten ja mitkä laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ja niiden tavoitteet tehdään näkyviksi yksittäisessä opintojaksossa.**

Moduuleista opintojaksoja

- Miten moduulista tehdään opintojakso?
  - Kuvataan **opintojakson arviointi**
    - Oppiaineen kohdalla kuvataan yleisellä tasolla oppiaineen arviointia, sen tehtäviä ja tavoitteita sekä opintojakson aikaista arviointia ja opintojakson lopussa tehtävää arviointia.
    - Opintojaksoittain kuvataan tarkemmin **kyseisen opintojakson arvioinnin muodostuminen**. Tämä kuvaus pitää sisällään myös **havaintoja laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden arvioinnista**.
  - Lisätään tarvittaessa **opintojakson vapaa kuvaus**.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet

- Käsiteltiin kouluittain osa-alue kerrallaan
  - Lukioden pedagogiset tiimit tai vastaavat valmistelivat kysymyksiä, joiden avulla laaja-alaisen osaamisen osa-alueita avattiin tapaamisissa.
- Tavoite oli tehdä laaja-alainen osaaminen konkreettiseksi.
- Kaupunkitason aineryhmissä yhdistettiin koulujen pohdinnat oppiaineittain ja luotiin suuntaviivat oman oppiaineiden opintojaksojen rakentamiseen.
- Tavoite oli tehdä osa-alueet kaikille tutuiksi ja merkityksellisiksi.

Esimerkkinä *Monitieteinen ja luova osaaminen*

- Miten eri oppiaineiden opetuksessa huomioidaan monitieteinen ja luova osaaminen?
- Miten lisätään opiskelijoiden ymmärrystä kaikkien oppiaineiden opintojen merkityksellisyydestä?
- Miten voidaan opettaa monilukutaitoa? Miten eri aineissa voidaan harjoitella monilukutaitoa?
- Mitä sellaisia pedagogisia käytänteitä Lyseolla on, jotka kehittävät monitieteistä osaamista? Mitä uusia käytänteitä voisimme kehittää?
- Millaisia uusia pedagogisia ratkaisuja tarvitaan useamman aineen opintojaksojen toteuttamisessa?

Esimerkkinä opintojakso RUB1 5 (laajikset)

- **Hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaaminen:** Opintojaksossa pohditaan monipuolisesti omia vahvuuksia ja näin vahvistetaan luottamusta omaan tulevaisuuteen. Kannustetaan opiskelijaa käyttämään ruotsin kieltä rohkeasti niin luokkatilanteissa kuin koulun ulkopuolellakin. Opiskelija pohtii myös omia valmiuksiaan elinikäiseen oppimiseen. Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan ruotsin valinnaiskursseille ja ylioppilaskirjoituksiin, mikä hälventää opiskelijoiden epävarmuutta omien taitojen sekä tulevaisuuden suhteen.
- **Yhteiskunnallinen osaaminen:** Opintojaksossa korostuvat työelämävalmiudet ja yrittäjämäinen asenne. Harjoitellaan mm. työhakemuksen ja CV:n tekoa, työhaastattelua. Tutustutaan yrittäjyyteen ja erilaisiin mahdollisuuksiin löytää sopivia jatko-opiskelu- ja työpaikkoja. Opintojakson suoritettuaan opiskelijan tulisi ymmärtää, että kielitaito on tärkeä työelämätaito ja hän on rohkaistunut käyttämään ruotsia.
- **Globaali- ja kulttuuriosaaminen:** Opintojaksossa korostetaan ruotsin kielen merkitystä lukion jälkeen kotimaassa erityisesti suomenruotsalaisilla alueilla sekä Suomen roolia yhtenä Pohjoismaana, pohjoismainen yhteistyö mukaan lukien.

Esimerkkinä opintojakso BI 2 (laajikset)

- **Hyvinvointiosaaminen:** Opintojakso keskittyy ihmiskehon toimintaan. Opintojaksolla kiinnitetään huomiota myös monimuotoisen, puhtaan ja terveellisen ympäristön merkitykseen ihmisen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Opintojakson aikana opiskelijan ymmärrys Ihmiskehon rakenteiden ja toimintojen biologisesta taustasta vahvistuu ja ymmärrys ihmisyyksilöiden erilaisuudesta ja monimuotoisuudesta lisääntyy. *Kesken: otetaanko terveystietä mukaan? Tämä osio mielestämme tärkein. Onko tarve kirjata laajemmin?*
- **Vuorovaikutusosaaminen:** Opintojaksolla tehdään pienimuotoinen ihmiselimistön toimintaan liittyvä kokeellinen työ yhdessä toisten opiskelijoiden kanssa, esimerkiksi tutkitaan luuston rakennetta, mitataan sykettä tai verenpainetta. Opiskelija osaa tulkita ja arvioida eri lähteistä hankitun ihmisen biologiaan ja terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta ja merkitystä ja keskustella niistä yhdessä toisten opiskelijoiden kanssa. *(onko liian sitova?)*
- **Monitieteinen ja luova osaaminen:** Opintojaksolla tarkastellaan ihmiskehon ja ympäristön vuorovaikutusta, esimerkiksi säteilyn, karsinogeenien, ruokavalion, liikunnan, unen ja päihteiden merkitystä elimistön homeostasian ylläpitämisessä. Opintojakson sisältöihin yhdistellään muiden tieteenalojen tuottamaa tietoa ihmiselimistön toiminnasta esimerkiksi kemian, terveystiedon, fysiikan, liikuntalääketieteen ja psykologian osalta.
- **Yhteiskunnallinen osaaminen:** Opiskelija osaa käyttää oppimaansa tietoa ihmisen biologiasta yksilötason valintojen ja yhteiskunnallisen päätöksenteon pohjana esimerkiksi tarkastellessaan ravitsemussuosituksia, kansallinen rokotusohjelmaa ja liikuntasuosituksia. Opintojaksolla tarkastellaan esimerkkejä ihmisen biologian tuntemuksen hyödyntämisestä eri ammateissa esimerkiksi terveydenhuolto- ja liikunta-alalla. *(onko liian sitova?)*

Esimerkkejä paikallisista kirjauksista

- **Opintojakson arviointi**
- Opintojakson aikaisen arvioinnin kuvauksessa avataan siis mm. tavat, joilla opiskelijalle annetaan arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta.
- Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta puolestaan on tarpeen kuvata mm. se, millaiseen monipuoliseen näyttöön arvosana perustuu ja miten opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely ovat arvioinnin kohteina.
- Laaja-alaisen osaamisen arvioinnissa huomioidaan vähintään kaksi osa-aluetta opintojaksoa kohden.

Opintojakson arviointi esimerkkinä GE 2

- **Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen**
- *Opiskelija tekee opettajan tuella itsearviointia opintojakson aikana esimerkiksi osaamisensa, oppimisensa, opiskelumotivaationsa ja työskentelynsä kehittymisestä. Vertaispalautetta voidaan käyttää esimerkiksi ryhmätyöskentelyn arviointiin. Opettaja voi tukea opiskelijaa esimerkiksi alkukartoituksilla, itsearvioinnin ohjeistuksella ja kommentoinnilla sekä henkilökohtaisilla keskusteluilla.*

Opintojakson arviointi esimerkkinä GE 2

- ***Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen***
- *Arviointi perustuu arvosteltaviin yksilötehtäviin, ryhmätehtäviin, esitelmiin, portfolioon, päättökokeeseen, opiskelijan käytännön työskentelyyn, tuntiaktiivisuuteen tai näiden erilaisiin yhdistelmiin. Arvioinnissa pyritään monipuolisuuteen. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa arvioinnin toteuttamistapoihin. Opettajan arviointi perustuu edellä mainittuihin näyttöihin, joita peilataan opintojakson sisältöihin ja tavoitteisiin.*

Opintojakson arviointi esimerkkinä GE 2

- **Laaja-alainen osaaminen (luonnos)**
- **Vuorovaikutusosaamista** voidaan arvioida formatiivisesti tai summatiivisesti esimerkiksi vertaisarviointina. Voidaan harjoitella vertaisarvioinnin kautta myös taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta.
- **Monitieteistä ja luovaa osaamista** voidaan arvioida aineistopohjaisilla tulkintatehtävillä tai geomedian omaa tuottamista edellyttävillä tehtävillä.
- **Eettistä ja ympäristöosaamista**, kuten kykyä perustella näkemyksiä eettisissä kysymyksissä tai kulutusratkaisuissa, voidaan arvioida formatiivisesti pari- ja ryhmäkeskusteluiden tai väittelyiden avulla.
- **Yhteiskunnallista osaamista** voidaan arvioida itsearviointin avulla esim. omia kulutustottumuksia arvioimalla.
- **Globaalia ja kulttuuriosaamista** voidaan arvioida itsearviointina, jossa opiskelija arvioi oman alueellisen identiteettinsä ja maailmankatsomuksensa muuttumista kurssin aikana.

Opiskelijoiden ja huoltajien osallistaminen

- **Opiskelijat:**

- keskustelija ryhmien vastuuhenkilöiden kanssa
- opiskelijakunnan hallituksen edustus tapaamisissa
- laaja kysely arvioinnista kaikille nykyisille opiskelijoille
- paikallisen luonnoksen kommentointi
- keväällä vinkkejä jalkauttamiseen mm. erilaisia suunniteltuja toimintamalleja arvottamalla

- **Huoltajat:**

- laaja kysely nykyisten lukiolaisten sekä peruskoulun 9. luokkalaisten huoltajille
- suunniteltua keskustelutilaisuutta ei ole voitu toteuttaa